

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Cena
redne
mesecneCena
za
vse
številke se ra-
čunjuje po D1 25Inserati
se računajo:
pol str. 560 D,
manjši soraz-
merno. — Pri
mailih oglasih
beseda 50 p.**Glasilno „Združenja slovenskih avtonomistov“.****Izhaja vsako soboto.**

Kaj hočemo?

Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

Krivica nad krivico.

Belgrajska vlada ne ve več, kaj dela. Zlasti se ne zaveda, kaj dela z ubogo Slovenijo.

Slovenija je za sedanjí režim pravcata „turška drajna“. Tako kakor so sedanjí mogotci izželi Slovenijo, niso izželi niti Turki onih pokrajin, ki so nekdanj vzdihovale pod turškimi jarmom.

Vsi se še spominjamo, kakšne velikanske množine vojnega plena so ostale takoj po „prevratu“ l. 1918. v naših deželah. To so bile ogromne vrednote. Kam je šla vsa ta vrednost?

Potem je prišla znana izmenjava kron v razmerju „jedan prema četiri.“ To nas je veljalo tri četrtine našega narodnega premoženja in našega dela, ker je vsaka kronica predstavljala košček dela. Z zamenjavo kron v dinarje je tri četrtine našega poštenega dela propadlo v nič.

Tej operaciji stoji vredno ob strani markiranje kron, ki nam je požrlo še 20 procentov premoženja. Pobotnice za odvzeti denar imamo sicer, toda plačali jih bodo bržkone o „svetem Nikoli“ ...

Ker je pa Slovenija kljub tem operacijam še vedno nekako živela, so iztisnili iz nas še prisilno državno posojilo, ki se danes vsak človek z vsemi štirimi brani. Kdaj bo ta zadeva prišla v red, tega prav nič ne vemo.

Glavna stvar pa so postali neznošni davki. Te so zviševali kakor se jim je pač zljubilo. Slovenija je plačevala in plačevala, nazaj v deželo pa od davčnega denarja ni prišlo skoro nič in ne prihaja nič, če izvzamemo male svote za plačevanje uradništva. Davki pomenjajo danes za Slovenijo stalen odtok denarja iz dežele. Najbolj žalostno pri tem je, da so nam pripomogli do tako visoke davčne stopinje v veliki meri naši domači ljudje popolnoma brez vsake opravičene potrebe.

Kmetijstvo, trgovina in obrt v Sloveniji polagoma hirajo in propadajo, ker ne dobe za svoje obrate dovolj kreditov na razpolago. Odtok denarja je povzročil pomanjkanje

gotovine, to pa je zopet povzročilo neverjetno visoko obrestno mero, ki nikomur ne da več dihati. Vsled tega se množe prisilne poravnave in konkurzi.

Kot nadomestek za vse te dobrote pa smo dobili v deželo lepo število srbijanskih uradnikov, ki naše uprave in naših zakonov sploh ne poznajo.

Začelo se je z vojaštvom. Slovenske oficirje so odslovili iz službe naravnost na sramoten in žaljiv način.

Za oficirji so prišli na vrsto civilni uradniki. Ti ne stokajo samo vsled sramotnih plač, ampak se tresejo vsak dan še za tisto skorjico kruha, ki jo imajo, ker jim preti vsak dan zloglasna redukcija.

Višek svoje vladalske umetnosti pa so pokazali gospodje v Belgradu nad slovenskimi železničarji. Prvič jih bodo vrgli nekaj sto na cesto, drugič jim pa l. marca niso dovolili izplačati niti one bore plače, ki bi jo bili morali prejeti brez vsakega ozira na pretečo redukcijo.

O carini, o trošarini, o monopolni upravi, o razdejanem in uničenem prometu v Sloveniji in še o mnogih drugih podrobnih stvareh, ki nas tlačijo in morijo vsak dan, bi pa lahko pisali cele knjige.

Vse to, kar smo našeli, so same lepe pridobitve „osvobojenja“ in „ujedinjenja“. Svoje „ujedinjenje“ smo pa zakrivali mi sami, ker smo l. 1918. šli brezpogojno v Belgrad, ne da bi se bili prej kaj domenili o načinu našega „ujedinjenja“.

Danes, po preteku petih let, poznamo upravne in vladne belgrajske metode žalibog predobro. Škoda, ki smo jo pretrpeli in ki jo bomo še trpeli, je neizmerna in se bo težko dala kdaj popraviti. Eno korist pa imamo od te uprave le: **spoznanje, da Belgrad v upravnem oziru ni Dunaj in ni Evropa.**

Iz tega spoznanja pa sledi za nas, da se razmere pri nas ne morejo spremeniti in obrniti na bolje prej, dokler ne dobimo Slovenci kot narod kolikor mogoče mnogo lastne

državnosti, če nam že ni sojeno, imeti lastne države. To pa moremo doseči le, če bo država urejena na federalistični podlagi, torej kot zvez-

na država in republika. Do tega spoznanja pa ni prišel še Radič ali pa mi, ampak so o tej stvari govorili razni politiki že zdavnaj pred vojno.

Vprašanje in odgovor nanj.

Naš notranje politični položaj je še vedno — uganka. Danes vladajo srbski radikali s pomočjo Turkov iz Makedonije in pa Nemcev. Kako vladajo — to vidimo in občutimo. Od vsega početka te nove države je šlo za to, da obdrže vajeti in oblast belgrajske kapitalistične rodbine, katere so že pred vojno izžemale srbsko državo; danes plačajo pa zlasti vse „osvobojene“ dežele. Ta režim je skrajno sramoten in bi nikjer v ostali Evropi ne bil mogoč. V interesu te kapitalistično-nacionalne oligarhije (vlada nekaterih rodbin) je, da so Hrvati slabi, a Slovencev da je v tej državi čimmanj. Tako ostane relativna srbska večina v tej državi, ki je inštrument, na katerega piska g. Pašič in njegovi slavni drugovi. Zato se je z lahkim srcem dalo primorske Slovence Italiji, za katere se v nobenem pogledu ni storilo ničesar. Belgrajski centralistični režim ima ves interes na tem, da se ti naši ljudje čimprej poitalijančijo, a ostali pa, ki so ostali v SHS državi, „pojugošlovenijo“. Tudi predaja Reke Italiji je s tem v zvezi. Odtrgati Slovenijo primorskih trgovskih zvez, se pravi te dežele gospodarsko ubiti. To pomeni nadalje, da bo hlapec tembolj ponižen in poslušen, čim manj bo imel. Lačen človek kruha prosi — to vemo vsi. Tako je iz namišljene „Jugoslavije“, dežele bratstva, enakosti in polnih loncev, nastala „Velika Srbija“, ki je objekt izkoriščanja od strani belgrajske „porodice“, ki ni ne narodna ne krščanska, ne humana, ampak katera je zgolj en sam velik samopašen trebuh! To pa je mogoče tudi le samo zaradi tega, ker je srbsko ljudstvo socialno še tako malo diferencirano in gluho. To je pa tudi — vzvod. Eno je značilno: da imajo vsi Srbi misel, da so nas in Hrvate „osvobodili“ in da imajo zato tudi pravico nad nami gospodariti, kakor jih je volja. Pa bodi to radikal, demokrat ali komunist. Izjeme samo potrjujejo pravilo. Skušnje petih bridkih let zgovorno dokazujejo, da ne moremo ži-

veti skupaj, ako se razmere temeljito ne spremenijo. In sicer spremene v smislu našega federativnega programa. To se pravi, da bodi vsak narod gospodar na svojem, ampak ne tako, da bi belgrajske kapitalistično „porodico“ zamenila na Hrvaškem kakšna zagrebška, a v Sloveniji kakšna ljubljanska „porodica“. Zakaj ljudi, ki živijo najraje na račun ljudstva, je povsod dovolj. Če pravimo, da bodi slovenski narod gospodar v Sloveniji, postavljamo takoj tudi svoje republikansko načelo, to je v tem okviru (Slovenija) naj bo ljudovlada, ljudstvo naj vlada in upravlja. To je resnična in prava demokracija, vse druge „demokracije“ pa niso vredne počenega groša. Boj za resnično „svobodo“ se komaj pripravlja. Samo politično zrelo ljudstvo ga more izbojevati, takšno ljudstvo, ki politično nič in nikjer ne berači, ki ne da ničesar na razne „intervencije“ poslancev, ki mu ni za „gnade“ raznih gospodov, ampak vidi pred seboj le en sam cilj — cilj svoje lastne svobode.

Zadnje čase se mnogo govori o „opozicijskem bloku“, kateri naj v parlamentu vrže sedanjí sramotni in koruptni režim. Mnogi naivneži mislijo, da bo potem takoj boljše. To niti mogoče ni, kajti kdo pa naj bo tisti čudotvorec, ki bi mogel iz polomljene kočije napraviti — avtomobil? Takšnih ljudi na svetu ni, a v SHS državi še pametnih ljudi ni preveč. Če pride do opozicijskega bloka, bo sprememba nebitvena. Njegova naloga more biti le ta, da **takoj omogoči res svobodne volitve.** Pri teh volitvah bo ljudstvo moralo dati odgovor na to-le vprašanje: **Ali centralizem in monarhija ali pa federacija in republika?** Če bo večina prebivalstva potrdila prvo vprašanje, bo ostalo tako kakor je. Če pa bo večina ljudstva potrdila drugo vprašanje, potem so dnevi belgrajskega skupnega parlamenta šteti, a Srbi bodo zborovali v Belgradu, Hrvatje v Zagrebu in Slovenci v Ljubljani. Kaj in koliko pa bo kdo prispe-

LISTEK.

39

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

Ta hišica sv. Martina je čudna starka, zunaj pred svetom na pol lesena, znotraj v gori na pol kamnena. Od zunaj vidiš njene sive stene, mala okenca, leseno začrnelo streho, majhen stolpič z velikim jabolkom. Vstopiva! Tukaj je dvorišče. Na levi zija v kamenju globoko duplo, na desni gredo v ozadju široke kamenite stopnjice proti gotskim vratcem. Odtod lahko prideš v goro. Pod stopnjicami stoji stara pridižnica iz surovega kamena, na štiri ogle; na njej je nerodna roka izklesala Salamonovo zvezdo. Pod njo te vodijo nizka vrata pred oltar preproste cerkvice. Tiho je tukaj, da je človeka skoro strah. Med kamenjem seva tu ali tam solnce v skalno duplino, raste zeleno mladje, po dvorišču srfota včasih kaka lastavica ali prhne izpod strehe preplašen netopir.

Tak je Susjed, taka njegova okolica, pozorišče mnogih krvavih bojev; toda od one noči, ko je gospa Uršula nasilno vrgla iz gradu Heleno in Tahove sinove, je bilo razmeroma mirno; tožb in pritožb se je malo čulo in vsak

je mislil, da bo tako tudi ostalo, in hvalil Boga, da je voda takorekoč čez noč odnesla strah pred Tahom. Stara Heningovica pa je bila bistra glava in temu gluhemu miru ni prav nič zaupala. „Ban Peter miruje,“ tako je govorila, „stari volk v svojem brlogu zbira misli in orožje. Dobro, da vem!“ Zato je Uršula neomeženi hčerki pustila na Mokricah pri gospé Marti, sama pregledala vse grajsko obzidje od vrha do temelja, si od gospoda Ambroža izposodila štiri nove topove, kupila trideset plošč svinca, štiri sodce smodnika in mnogo kopij iz orožarnice Zrinjskih. Za kastelana je postavila plemiča Ivana Gušiča, ki mu je dala za pomoč Franca Puhakoviča in Ivana Sabova.

Bilo je že precej pozno v noči, ko je silno trobentanje na okroglem stolpu zbudilo gizdalina Andreja Horvata, vratarja, ki je smrčal v mali stražarnici ob velikih vratih. Takoj za tem se je začulo kričanje in ropotanje. Andrej je skočil po koncu, ogrnil kožuh, prižgal luč in stopil iz stražarnice; toda predno je spustil most, je odprl okence na vratih in zaklical:

„Kdo je božji?“

„Domači,“ se je od zunaj oglasila Uršula.

Most je zaškripal z verigami nizdol, vrata so se odprla in Andrej, ki je luč visoko vzdignil,

je bil ves presenečen, ko je videl, kakšna množica se je na konjih prerivala v grad: spredaj Heningovica, gospod podban in gospodje Kerčenj in Konjski, kastelan Gušič, za njimi pa kakih dvajset plemičev in štirideset oboroženih konjenikov z bakljami.

„Andrej!“ je rekla gospa, ko je ustavila konja, „zbudi takoj Puhakoviča in Sabova in tudi oskrbniki naj pridejo. Te konjenike spravi pod streho, kakor veš in znaš. Štiri konje daj osedlati! Hitro, človek, in potem se oglasi v gradu!“

Andrej je čudeč se izbulil zaspane oči — toda takoj se je poklonil. Zvest služabnik ne izprašuje, ampak posluša. Zaprl je velika vrata in opravil vse, kar mu je gospa naročila. Dolgo, skoro do svita, se je svetila luč za okni Susjeda. Sem in tje švigajoče sence so dokazovale, da gospoda v gornjih dvorih še bede in imajo svoje skrbi. Po noči se je zdaj pa zdaj spustil viseči most in preko njega sta vsakokrat pohitela po dva jezdeca na razne strani. Ta par preko vode Krapine proti Zaprešiču, drugi na sever proti Stubici, tretji proti Stenjevcu; — Andrej pa je pohitel naravnost v Zagreb, potem ko se je bil dolgo časa razgovarjal z gospodom Ambrožem.

(Dalje prih.)

val za dogovorjene skupne potrebne izdatke, o tem bo treba skleniti posebno pogodbo.

Prihodnje volitve bodo morda že letos, morda pa tudi ne. Gotovo pa je, da bodo silno važne in **odločil-**

nega pomena. Kakor si bo ljudstvo postlalo, tako bo potem dolgo dobo tudi ležalo. Ne dvomimo, da bo pretežna večina slovenskega ljudstva pritrčila drugemu vprašanju. Zato pa se je treba pripraviti!

Kontrolirajmo!

»Slovenec« je na naše opazke glede njegove pisave v 8. številki našega lista z dne 23. svečana t. l. odgovoril šele 1. marca t. l. Pravi, da smo konstatirali njegov nenadni čudni nazor o »plemenih« in »edinstvenem narodu« iz zlobnega namena. Da ne bo nadaljnega prepira bomo doslovno ponatistili **kaj** je pisal in **kako** nam je odgovoril.

»Slovenec« z dne 17. svečana 1924:

»Kako se (potem) Slovenci označujejo z ozirom na druge skupine in kako blizo ali daleč je to sorodstvo, v čem obstoja in tako dalje, to so vprašanja zgolj teoretičnega pomena. Zato, ali smo z drugimi slovanskimi plemeni okoli nas edinstven narod ali ne, naj se prepriajo profesorji, če se jim zdi važno. Mi vemo, da smo Slovenci, da imamo svoje osebitosti in da hočemo samoupravo.«

»Slovenec« z dne 1. marca 1924:

»Zavijanja, nedostojnega resnega lista, se poslužuje »Avtonomist«, ko skuša v našem listu najti

besed, da se nanje vsede in potem dokaže, da je on večji Slovenec od vseh drugih. Mi smo nekoč zapisali, da je glavno vprašanje za nas kot Slovence, ki imamo svoje osebitosti, da dobimo svojo samoupravo. Da je s to samoupravo mišljena zakonodajna avtonomija, o tem nihče ne dvomi razun »Avtonomista«, ki dela to seveda iz zlobnosti. Zloben namen pa tiči tudi v tem, da je ta list zagnal velik šum, ker smo ob tej priliki rekli, da naj se **demokrat** prepriajo, če se že hočejo, ali smo Slovenci narod ali pleme ali bogvešekaj, kajti na podlagi teorij ne bodo naše politične zahteve nič rešene; rešene bodo, če si priborimo lastno zakonodajno avtonomijo, s čemer je naš nemoteni posebni narodni razvoj najbolj zagotovljen. Vsak lojalen človek je to našo notice tako razumel in spričo našega doslednega, vedno poudarjanega stališča tudi drugače razumeti ni mogel — samo »Avtonomist« seveda ne, ker se oprijemlje bilke, da v radikalizmu prevpije vse druge kakor dela to vsak pristni demagog.«

Pripomniti nimamo ničesar!

Zaupna okrožnica „Kmetiskim zvezam“.

(Dopis z Dolenjskega.)

Sem član odbora »Kmetiske zveze« v X. »Tajništvo jugoslovanske Kmetiske zveze« nam je poslalo tiskano okrožnico, v kateri nastopa tudi proti »Avtonomistu« z namenom, da odpovemo naročbo. V tej okrožnici je v ta namen natisnjen kar poseben odstavek z naslovom »**Republikanstvo**«. Tu se pravi dobesedno takole: »Enega izmed vzrokov svetovne vojne so videli ljudje tudi v cesarjih in kraljih, ki so delali na vojsko radi svoje časti in veljave. Deloma je ljudstvo imelo tudi prav. Radi tega je po prevratu povsod bila na dnevnem redu misel na republiko. Kakor drugod, tako tudi pri nas. Če bi danes vprašali naše ljudstvo, kako misli, **bi večina bila za tako uredbo države, kakor je v Ameriki.**

Nekateri bi zato hoteli, da tudi naša stranka (SLS op. dop.) začne povdarjati republikansko misel. Mnogi se pa dobe, ki hočejo s tem stranki samo škodovati. Radi tega par pojasnil:

Mi vemo, da silno hitro živimo in ne vemo, kaj nam še čas prinese. Danes pa **za nas nima dejanskega pomena** govoriti **preveč** o republici. Če bi bila republika, bi bil predsednik ali Srb ali Hrvat. V obeh slučajih, bi mi bili na slabem. Kralj ima pa vsaj to, da se enako boji za vsak kos zemlje, naj je slovenski ali srbski, kakor kmet ljubi celo svoje posestvo. **V republici bi prišli v sedanjih razmerah iz dežja vod kap.** In vojaštvo se danes ne vzdržuje radi kralja, ampak radi srbske nadvlade. Dalje tudi vemo, da bi radi republike same tudi uradništvo ne bilo nič boljše, ker ga nastavlja vlada, ne pa kralj. To so misli, radi katerih mi o republici v **teh razmerah ne govorimo.** O tem, kaj bi bilo boljše, pa se naši možje **lahko med seboj razgovarjajo.** V naših vrstah je **lahko prepričan republikanec**, ker je naša stranka ljudska in bo tudi le to storila v danih trenutkih, kar bo ljudstvo spoznalo za svojo korist.

Če tedaj danes kdo prihaja in vas bi vabil za kako človečansko federativno republiko, vedite, da **nima dobrega namena.** Lahko so to ali odposlanci Radića ali pa kaki slovenski politikanti, ki mislijo, da je ljudstvo še vedno tako nezavedno, da bo drlo za tistim ki bo bolj na široko govoril. — **Naše zaupnike prosimo, naj bodo v tem oziru na straži.**

Pri nas tudi list »Avtonomist« včasih piše, da je »republikanski«. To je deloma obrnjeno tudi proti naši stranki, ki o republici in njeni možnosti bolj resno misli, kakor tisti, ki nosijo to misel na jeziku — radi agitacije pri nepoučenih ljudeh. **Zato tudi o »Avtonomistu« in »njegovi republici« ljudi poučite, da ti ljudje v slučaju kakih volitev ne začno delati zgage z geslom republike.**

Tako beremo v tej okrožnici. S tem pa se večina naših ljudi **ne strinja.** Povsod kamor pridem med naše ljudi — vse je republikanskega mišljenja. Opažam to med vsemi pristaši SLS na raznih zaupnih in nezaupnih shodih. Sem namreč pristaš te stranke. Žal moram v zadnjem času opažati nekako ljubosumnje na naš pokret. SLS hoče nekako prikriti barvo. Tukaj pa se je treba odločiti, in sicer po moško. **Ali da ali ne? Monarhist in republikanec ob enem — se pravi ljudi farbat!**

Opomba uredništva. Teh okrožnic so nam naročniki poslali več. Vedeli smo že dalj časa, da se med ljudstvom tiho agitira proti nam. Kljub temu, pa se je število naših naročnikov **še pomnožilo.** V stvarnem pa je naša misel: Okrožnica sama pravi: »Če bi danes vprašali naše ljudstvo, kako misli, bi večina bila za tako uredbo države, kakor je v Ameriki.« Zato smo tudi mi, pišemo o tem in trdimo, da ima ljudstvo **nesporno pravico** do tega kar in za dobro spoznava. Tu so vsa »pojasnila« **od muh!** Tajništvo kmet. zveze na je drugega mnenja. Svobodno mu! **Če sem republikanec, sem to vedno in povsod.** Tisti pa, ki pravi, da je lahko danes monarhist jutri pa republikanec ali pa oboje ob enem — »nosi to misel na jeziku — radi agitacije pri nepoučenih ljudeh.«

Slovensko ljudstvo je danes že precej zavedno!

Naročajte in širite „AVTONOMISTA!“

Dnevne vesti.

Opozorilo. Naše naročnike na kmetih še posebej opozarjamo na današnji gospodarski članek.

Ni denarja! Iz Belgrada poročajo za one, ki so trpeli kako škodo vsled zadnjih povodnj, jako prijetno vest, da vlada nima denarja. Vlada je očividno mnenja, da bo kakšna druga povodenj poplavljenec prinesla nazaj to, kar je prva povodenj odnesla.

Obtoženi minister. V belgrajskem parlamentu so te dni razpravljali o predlogu, ali naj se bivši minister dr. Laza Marković postavi pred sodišče ali ne. Očitani so mu razne nečedne zadeve, ki pa so bile za bivšega gospoda ministra jako dobičkonosne. Parlament je sklenil, da se gospoda ministra ne postavi na zatožni klopi. Kaj družega od sedanjih parlamentarne večine tudi ni bilo za pričakovati.

Kakoršen les, takšen klin. Belgrajski list „Belgrad“ je te dni objavil celo vrsto težkih obdolžitev proti sinu predsednika vlade gospodu Rade Pašiču. V kulturnih deželah bi moral vsak človek, proti kateremu padejo tako težki očitki, nastopiti pot pred sodišče. V Belgradu pa se navade še ne poznajo in zato je dobrega očeta dobri sin še vedno jako pošten gospod.

90 odpuščenih delavk iz tobačne tovarne. „Vas vljudno prosimo nekoliko prostorčka v Vašem cenj. listu, da bo javnost vedela, kako se gospodarji v tem za državo tako dobičkanosnem podjetju. Okoli 15. nov. m. l. pride okrožnica, v oddelke za izdelavo cigaret, da se prične nadurno delo z 19. nov. do 31. dec. Ni se vprašalo delavstva je-li s tem zadovoljno ali ne, marveč so nam kar zapovedali! Isti gospodje so pa dobro vedeli, da predno poteče par mesecev, bo dela zmanjkalo še za navadne ure. In res, danes je nam odpovedano, 90 delavkam, ki bodemo nekatere že z prvim prihodnjega meseca, nekatere pa z 20. febr. na cesti brez vsakih sredstev, in to v času, ko se ne dobi nikjer nobenega dela. Sedaj so pa ti gospodje toliko pogumni, da nam očitajo, češ tako ste rade delale nadurno delo, sedaj pa imate! Delavstvo se meče na cesto, delo se brezvestno uničuje. Smodk se izdeluje komaj za ime, in še za te se hvajlijo, da se z majnikom nehajo, trafike so pa prazne. Le nekaj srbskih „Tovarništev“ imajo v zalogi. Stari kadilci še niso pozabili, da so se ravno v ljubljanski tobačni tovarni izdelovale najboljše smodke, pa bi se še lahko, saj je dovolj dobro izvežbanih delavk, kar je seveda s tem, kar imajo zdaj na razpolago, nemogoče. Menda poberejo iz cele države in izven države ves najslabši tobak za Slovenijo. Kar so imeli dobrega, so kar v balah poslali neznanu kam. Saj Slovenci so se navadili kaditi v vojnem času bukovno listje. Govori se, da gre g. ravnatelj v kratkem v pokoj. Če ima on na vesti vse te nerednosti, potem naj vé, da se bo storjena krivica i na njem maščevala. Ako pa nima besede, kakor sam trdi, ampak da pride vse iz „Biograda“, je potem na mestu? Čemu ga država plačuje? Če niso gospodje v Biogradu več zmožni voditi podjetja, naj poberejo korita pa naj vse prepustijo delavstvu, saj so tudi inteligentni vmes in šolsko izobraženi, pa bodo bolj vestno in točno vse vodili v prid državi in delavstvu. Delavstvo je lahko brez takih gospodov, ki jim samo škodujejo.“ (Sledi podpis.)

Predpustne sanje »Slovenskega Naroda«. Po novi razdelitvi naše države na »oblasti« je pripadlo takozvano »Medmurje« pod mariborsko okrožje. Vsled dodelitve tega kosa zemlje, ki je doslej spadal pod hrvaško vlado v Zagrebu, pod slovensko upravo v Mariboru so izrekli nekateri listi bojazen, da bo prišlo med Slovenci in Hrvati do sporov vsled uradnega jezika, češ da bodo Hrvatje pošiljali v Maribor razne vloge v hrvaškem jeziku, mariborski uradniki pa bodo odgovarjali nanje v slovenskem jeziku, ker hrvaško ne znajo. V ta spor je posegel

tudi »Slovenski Narod«, ki je ravno na pustni torek napisal sledeče: »Z vso odločnostjo odklanjamo nacionalne spore med Hrvati in Slovenci. Danes ni slovenske stranke, razven slovenskih radičevcev okoli »Avtonomista«, da zagovarja asimilacijo hrvatskih kmetov v Medjimurju po slovenskem življu (= poslovenjenje Hrvatov v Medjimurju).« — Tako se je »Slovenskemu Narodu« na pustni torek popoldne sanjalo. Mi ne zagovarjamo in ne zahtevamo prav nobene »asimilacije« (= poslovenjenja) Hrvatov, ampak bomo prav zadovoljni, če bodo vsaj v Sloveniji zopet prišli do besede Slovenci. Posebno zadovoljni pa bomo, ko bo Ljubljana zopet postala slovenska in ko se bo otrsela tiste trapaste »jugoslovanske« megle, ki se vseda na Ljubljano vsak dan iz uredništva »Slov. Naroda«.

Kaj je »podrum«? »Slov. Narod« očita nekemu slovenskemu listu »podrumsko« neresnost. Kakor vse kaže, »Slovenski Narod« ne zna več slovensko. »Podrum« se pravi po slovensko klet. — Tako slovenski časniki nalašč vpeljujejo v slovensko tuje besede za naše lepe domače izraze, samo da bi se prikupili Srbom. Srbi seveda kot ponosni in samozavestni možje pa tako vsiljivost in klečeplazenje **odločno odklanjajo** in pišejo v svojih listih samo **srbsko.** — Tudi »Jutro« se je na pepelnico sredo zjutraj bavilo z nekimi »pitanjem«. Bog vé, kaj je »pitalo«? Ali svoje bralce ali teleta?

Žarek luči je obsijal »Slovenski Narod« dne 4. t. m. Z ozirom na vladno bedarijo, ki ni izplačala uslužbencem državne železnice prvega marca njihovih plač, je namreč »Narod« napisal sledeče stavke: »Železniška uprava je v nedeljo izplačala prejemke uslužbencem državne železnice. Vprašamo sedaj, kdo je bil tista brihtna glava, ki si je izmislila v svoji birokratski omejenosti ono ominozno (= usodno) brzojavko, ki je brez potrebe revoltirala celokupno naše železniško osebje? Opozarjamo g. železniškega ministra na tega moža, ki zasluži, da ga pošteno prime za ušesa. Gospodu ministru povemo na vsa usta, da škodujejo takšni **upravni tepeci** s svojimi **predpotopnimi metodami** državni misli več kakor ducat Stjepanov Radičev.« — Takih »svetlobnih žarkov« bi bil »Narod« še večkrat prav potreben, potem bi utegnil res še kdaj zopet postati »Slovenski Narod«. Danes bi pa bolj zaslužil naslov »Jugoslovanska Megla«.

Brezposelnost v Ljubljani. V Ljubljani se brezposelnost vedno bolj širi. Vse delo počiva, zlasti zato, ker se zaradi nerodnega stanovanjskega zakona nič ne zida.

Vsak slovenski federalist in republikanec bodi član „Združenja slovenskih avtonomistov“!

»Upor titanov«. Da bodo naši naročniki poučeni tudi o tem, kaj pišejo o nas nasprotniki, ponatiskujemo danes iz **uvodnika** mariborskega »Tabora« od dne 4. marca sledeče: »Za prihodnje volitve se formira nova slovenska stranka, ki bo izkušala nadomestiti politično odsotnost republikanskega brodolomeca dr. Novačana. Nepaženo in v vsej tišini se je izvršil upor političnih titanov (= velikanov), ki nas spominja na mitološke ligende o uporu titanov, ali — v krščanstvu — angeljev. Uprli so se slovenski avtonomisti. Delj časa jih je redila in negovala klerikalna stranka, smatrajoč jih za zadnjo rezervo, ki naj priskoči na pomoč, kadar bo v boju za slovensko avtonomijo najbolj treba take intelektualne elite, kot jo tvorijo po svojem najboljšem mnenju gg. Prepeluh in tovariši. Dolgo časa so avtonomisti solili pamet »slovenskemu ljudstvu«, to se pravi, čitateljem »Avtonomista«. Dolgo časa so čakali, da klerikalna stranka izbojuje boj za avtonomijo Slovenije.

Čakali so in se niso učakali(!?). Naveličani vsega in prekipevajoči od bujnih, virulentnih sil samoslovenstva, človečanstva in republikanstva, so se naposled uprli in so sklenili stopiti v službo močnejšega gospodarja: Štipe Radiča. Upor avtonomističnih titanov in solilcev slovenske pameti so prvi zabeležili naši klerikalni listi, ki so seveda neprijazno zarenčali nad njimi. Te dni se je »Slovenec« tudi načelno spopadel z njimi in človečanski veleum Prepeluh bo že skrbel, da bo poslej še več takih bitk, v katerih se bodo iskriki patentirani »uma meči« naše mile Slovenije. Upor avtonomističnih »titanov« proti gospodarici slovenske samoodločbe, svobode in državnosti SLS je prva farca tik pred novimi političnimi dogodki. Le da bo nov položaj izključeval komedijante, zakaj komedijantstva je bilo dovolj v zadnjih letih (posebno pri demokracijah!) Da bo slovensko ljudstvo sprejelo človečansko-republikansko družbo potujočih titanov g. Prepeluha in tovarišev tako, kakor si zasluži, ne dvomimo. Prepeluhov boj za samostojno slovensko državo menda ne bo pretrašil preveč niti samega dr. Korošca, ki vsled svojega počasnega dela za avtonomistično zveličanje Slovenije odbija titana za titanom in množi število Radičevih glumačev med Slovenci. Najmanj pa prestraši nas, ki si nikdar nismo dali soliti pameti iz Prepeluhove oblačilnice (kakšna silna škoda!) — Glavni direktor demokratskega časopisja v Sloveniji, kamor spada tudi mariborski »Tabor«, je g. dr. Kramer. Ali res nima nikogar, ki bi ga poslal v Maribor, da bi »taboritom« nekoliko osolil pamet? Iz vse pisave »Tabora« pa se vidi, da točijo v mariborski »Grajski kleti« jako dobra in močna vina, ki delajo štajerskim vinogradnikom vso čast.

Na napade po raznih listih, kakor n. pr. danes enega objavljamo iz »Tabora«, zaradi pomanjkanja

prostora danes ne moremo odgovarjati. Počakali bomo, da se bo nabralo več takega perila in potem bomo napravili »veliko žehito«.

Iz Belgrada poročajo, da opozicijski blok, ki bi naj zrušil sedanjo vladno, še vedno ni gotov. Težave za njegovo ustanovitev so velike, na drugi strani pa nič ne vemo, kaj bodo proti nameravanemu bloku ukrenili radikali, ki imajo danes vso vladno moč v rokah.

Srbska radikalna stranka ima tudi med Slovenci svojo podružnico. V »Radikalu«, glasilu te srbske podružnice beremo, da je imel njen odbor dne 28. febr. t. l. sejo »oblastnega odbora« in pravi uradno poročilo o njej **dobesedno** takole: »Po seji oblastnega odbora se je zaključilo, da potuje g. Grafenauer, predsednik, g. Stefanovič, tajnik in g. Jenko, kaplan, predsednik krajevnega organa. Kostonjevič v Beograd, da informirajo centralo o političnih prilikah v Sloveniji. Odhod delegacije v Beograd. Delegacija gg. Grafenauer, Stefanovič in kaplan Jenko je odpotovala 29. februarja v Beograd.«

Važno za izseljence. Izseljeniški komisariat v Zagrebu sviri pred izseljevanjem v Brazilijo. Razni ljudje obetajo izseljencem lepe plače na plantažah za pridelovanje kave, toda plače so zelo slabe in hrana slaba in nezadostna. Posebno se je treba varovati takih sleparjev, ki obetajo izseljencem, da jih bodo spravili iz Brazilije v Zedinjene države.

Nakup gozdov, desk, tramov in drv. Zaloga trboveljskega premoga in drv. Prodaja na debelo in drobno. - Plačljivo tudi na obroke.

DRUŽBA ILIRIJA

Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon št. 220.

Gospodarstvo.

P. Cvenkel:

Namišljeni dobički slovenskega trpina.

V »Narodnem Gospodarju«, glasilu Zadružne zveze je objavil dipl. eksportni akademik g. Franc Zaren dne 14. jan. t. l. članek »Organizacija našega mlekarstva«, ki zasluži, da ga pobližje ogledamo. Če bi držalo, kar piše g. Zaren, potem bi bil naš kmet res srečen — a naši davkarji še preveč obzirni nasproti agrarnemu bogatstvu. Med drugim piše doslovno: »Jasno je, da ne vrže našemu kmetu noben pridelek toliko izkupička kakor mleko, tudi les ne. Ako računamo, da odpade od ca. 430.000 m³ lesa, ki ga producira letno Slovenija, na kmečki les komaj tretjina, kar bi odgovarjalo ca. 40 mil. dinarjev, vidimo, koliko večjega pomena je mlekarstvo za našega kmeta celo od gozdarstva.« — Gosp. Zaren obeta, da bo že prihodnje leto znašala vrednost samo izvoženega mleka in mlečnih izdelkov 70 milijonov dinarjev. Primera, ki jo je napravil g. Zaren med mlekarstvom in gozdarstvom, ne drži ne glede na to, da se da v navedenih številkah še precej debatirati, ne drži pa zlasti zato ne, ker je g. Zaren pozabil navesti **produkcijske stroške**; to se pravi, da je pozabil v svojem članku ravno na glavni kalkulacijski faktor. Zakaj? Zato, ker bi moral g. Zaren, če bi navedel produkcijske stroške, priti do čisto drugega zaključka, kakor ga je nameraval kot vodja Zadružnih mlekarstev d. d. v Ljubljani in bi moral biti končni rezultat ta, da od mlekarstva **vživa koristi le trgovina z mlekom**, ne pa kmet, ker mlekarstvo za njega pasivno bilancira. Tak način pisanja gospodarskih člankov je za našega kmeta naravnost kvaren in potrebuje korekture.

Slovenija ima glasom zemljarskega katastra približno 6700 km² gozda, od katerega je 89,78% last raznih zasebnikov, v številni državne

gozde, gozde verskega zaklada, občin, škofij, cerkva itd. Kmetov, ki imajo izpod 50 ha gozda šteje Slovenija 157.968 in posedujejo 47,21 km² ali nad 70% cele gozdne ploskve Slovenije. Ne odpade tedaj na kmeta le ena **tretjina** gozdov, kakor trdi g. Zaren, temveč **sedem desetin**, vsaj tako navaja v l. 1923 izšla knjiga »Gozdarstvo v Sloveniji«, ki jo je uredil naš priznani strokovnjak v gozdarstvu, g. nadsvetnik ing. Anton Šivic. Pri presoji dejanskega položaja pa ne gre za obširnost gozdnih parcel, temveč za vsestranske koristi, ki jih nudi kmetu gozd. Kaj pomeni gozd, ve najbolje tisti kmet, ki gozda **nima**, in je prisiljen nabavljati vse, kar gozd daje. Gozd je za kmeta zakladna shramba, boljši kot banka; iz te zakladnice črpa kmet leto za letom. Po zimski cepi in pripravlja drva, jih spravlja iz najodkladnejših jarkov in višin na kraje dostopnih prometnih potov. Spomladi čisti po snegu polomljeno drevje, si napravlja butare, a s čiščenjem smotreno povzdiguje vrednost gozda. Dalje daje gozd listje za stelo, travo, praproto, pašnjo, gozdna zeljšča, sadove kot so storži, semena, brusnice, jagode, borovnice, maline, gobe itd., kjer imajo zlasti ubožni bajtarji možnost zaslužka, kar je neprecenljivega pomena in prinaša večje koristi revnim, kot razne ministrske pomožne akcije.

Če zadene kmeta nesreča n. pr. požar, povodenj, slaba letina, kam naj se revež drugam zateče kot v gozd, ki mu gotovo pomaga. Kmeta, ki nima zaraščene gozda, podere vsaka nezgoda, kmet pa, ki ima les v gozdih, je trden in se mu ni treba bati gospodarske katastrofe.

Po navedbi preje omenjene knjige se je posekalo v Sloveniji v l. 1921 za tehnične namene ca.

950.000 pln m³ lesa, produkcija v drvih in oglju pa je znašala v istem letu okroglo 900.000 pln m³. Skupna vrednost produkcije v l. 1921 se ceni nad 104 milijone dinarjev, od katere vsote odpade na zasebne lastnike najmanj 50 milijonov dinarjev, pri tem pa vštujemo za domačo potrebo uporabljenih 150.000 pl. m³ za tehnične namene in 310.000 pln m³ za kurjavo. Če pridelkov razven lesa v vrednostnih številkah niti ne izračunamo, more biti vsakemu jasno, da je gozd za vsakega kmeta v Sloveniji glavni vir dohodkov in to ob minimalnih produkcijskih stroških.

Sedaj pa pogledimo gospodarsko bilanco mlekarstva in bomo hitro spoznali, kje so velikanski dobički. G. Zaren ceni, da bo znašal v kratkem izvoz mleka dnevno 45.000 l, a vrednost letnega izvoza 70 milijonov dinarjev. Po tem računu bi vrgel kmetu liter mleka 4 dinarje, a dvomim, da bi bila kmeta mlekarna v stanu, to ceno res dovoliti. V kolikor je meni znano, plačujejo mlekarno po 2,75 do 3 dinarjev.

Ako hočemo postaviti kalkulacijo za produkcijske stroške, smemo opravičeno vzeti v obzir cene, ktere bi kmet obsegel, če bi prodal to kar rabi za žival. Ena krava rabi na dan 15 kg sena (otave) 1 kg otrobov ali tropin, postrežbo pa cenim dnevno samo 10 kron. Če računam seno po 5 kron, otrobe ali tropine po 10 kron in postrežbo 10 kron, znašajo produkcijski stroški, ne uračunajoč vloženi kapital, dnevno 95 kron a v 365 dneh 34.675 kron. Maksimalno smemo računati dnevno molžo krave na 6 litrov mleka in sicer v letu, 270 dni, ker traja čas odstavitve 6 tednov pred teletom in 6 tednov po teletu. Letno smemo tedaj računati, da da krava 1620 litrov mleka, kar odgo-

varja po ceni **16 kron** za liter, ktera cena pa ne drži, vrednosti 25.920 K in če vzamemo v poštev še 8000 K kot izkupiček za teleta, dobimo končno vsoto 33.920 kron. Pri kalkulaciji nisem upošteval stele in slame med izdatke in ne vrednost gnoja med dohodke, ker se te dve postojanki obojestransko smeta vzeti v isti vrednosti.

Iz navedene kalkulacije je razvidno, da je bilanca mlekarstva v kmetovem gospodarstvu pasivna in je s tem ovržena trditev g. Zarena o velikih dobičkih, ki jih ima kmet od mlekarstva.

Ta račun se tudi ne izpremeni, če bi hotel izračunati letni prirastek na vrednosti živali, ker bi moral v tem slučaju računati amortizacijo vložene kapitala za hleve, dveletno rejo telic in obrestovanja vrednosti živine.

Stara stvar je, da kmeta zavida mešan in delavec in oba obračita nanj pozornost davčnega vijaka. Ako pa celo organ oziroma ravnatelj naše največje zadružne organizacije s podobnimi članki podpira mnenje o kmečkem dobičku, ni čuda, da se obrača potem javno mnenje kmetu v škodo.

Ne radi kakih osebnih, temveč iz stvarnih razlogov, kot sin kmečkih starišev, sem smatral za potrebno dokazati, da se godi krivica kmetu, če se mu očitajo veliki dobički njegovega gospodarstva.

Ako bi na slični način analiziral tudi še druge panoge kmečkega gospodarstva, bi razven gospodarstva prišel do istih zaključkov in lahko dokazal, da je kmet **trpin**, ki mu le ljubezen do rodne zemlje daje moč do znojnega dela, ki pa še daleč ne žanje sadov v tisti višini, ki bi moglo odvagati njegovo trpljenje.

Stavbena delavnost in brezposelnost.

Ena najhujših nadlog za delavne ljudi je **brezposelnost**. Brezposelnost je vzrok telesnega in duševnega propada ne samo za posameznika, ampak tudi za cele rodbine, za celo družbo. Brezposelnost rodi zadolževanje, povzroča alkoholizem in nebroj zločinov, ker žene ljudi v obup.

Eden glavnih vzrokov brezposelnosti, zlasti po mestih, je popolu **zastoj stavbne delavnosti**. Pri zgradbi vsake še tako nezatne hiše zasluži cela vrsta **rokodelcev**: mizarji, zidarji, kleparji, kroveci, steklarji, pleskarji itd. — vsi zaslužijo. Zaslužijo mojstri in pomočniki, ki svoje zaslužke seveda ne shranijo v celoti, ampak si zopet kupijo perilo in obleko in obuvene in hrano. Tako zaslužijo zopet drugi rokodelci, tako da lahko rečemo, da od stavbne podjetnosti in delavnosti živi takorekoč vse mestno prebivalstvo in velik del kmečkega, ki lahko proda svoje pridelke ljudem, ki zaslužijo.

Stavbinska delavnost po naših mestih pa danes skoro popolnoma počiva. Zakaj?

Iz enostavnega vzroka, ker stavba, zlasti stanovanjska, danes nič ne nese, **ker ljudje ne zaslužijo toliko, da bi mogli plačevati tako visoke najemnine kakor so potrebne za obrestovanje zazidanega kapitala**.

Dohodkov pa ni mogoče dvigniti, **dokler ostane v veljavi sedanji stanovanjski zakon, ki določa nizke najemnine**. Današnje najemnine so računane v **papirnatih** veljavi, kakor so preračunani tudi dohodki mnogih ljudi v **papirnatih** veljavi, hiša pa stane svoj denar v **zlati** veljavi. Tu se začneja navzkrižje.

Tega navzkrižja pa ne bo mogoče odpraviti prej, dokler ne bo postal sedanji stanovanjski zakon nekoliko bolj **gibljiv**. Če bi javna uprava svojo nalogo prav razumela, bi morala reči: Mi moramo dvigniti najemnine **polagoma, polagoma** pa tudi davek do tiste stopnje, da bo mogoče dati raznim namščencem itd. take dohodke, da bodo tudi ti lahko plačevali take najemnine, kakor jih zahteva obrestovanje poslopij po **današnji** vredno-

sti. Kakor hitro bodo denarni ljudje videli, da se jim zidanje hiš itd. zopet izplača, bodo tudi zidali. Če pa bodo ljudje **zidali**, bo zopet **dovolj** hiš in **dovolj** stanovanj na razpolago, da se ne bo treba ljudem več potikati po barakah in vagonih, vsak si bo svoje stanovanje zopet lahko svobodno izbral in kar je glavno: Brezposelnost bo v znatni meri omejena, s tem pa bo tudi omejeno moralno propadanje, ki ga v glavni meri povzroča brezposelnost.

Vinski vzorčni sejem se vrši v četrtek dne 13. marca v Semiču na Dolenjskem. Otvoritev ob 12 uri opoldne po prihodu vlaka iz Ljubljane. Vinski trgovci in gostilničarji ne zamudite ugodne prilike za nakup dobrega in zdravega »Dolenjsca«.

Cene živine v Ljubljani. Na zadnjem živinskem sejmu v Ljubljani so bile cene sledeče: Voli I. vrste do 14 dinarjev za kilo žive teže, voli II. vrste do 13 dinarjev, III. vrste do 12 dinarjev, krave od 7 do 9 dinarjev, plemenski prašiči 6 do 8 tednov stari 700 do 1000 dinarjev par, pitani prašiči do 21,50 dinarjev za kilogram. Par dobrih težkih konj je veljalo 20.000 dinarjev.

Žitne cene v Vojvodini. V Novem Sadu velja: Pšenica 330 do 335 dinarjev, koroza 247,50 do 250 dinarjev, ječmen 315 do 325 dinarjev, fižol 680 do 685 dinarjev, oves 240 do 245 dinarjev, otrobi 190 do 195 dinarjev, pšenična moka št. »0« pa 530 dinarjev.

Vrednost denarja. V Švici velja 100 dinarjev 7 frankov 25 centimov. V Zagrebu velja 1 dolar 80 dinarjev, 1 lira pa 3 dinarje 40 para.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSkih AVTONOMISTOV.

Odgovorni urednik Drago Brozovič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

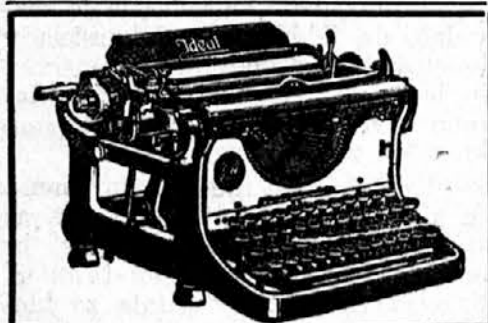
FR. SLOVNIK LJUBLJANA, Stari trg 2.

priloga po najnižjih cenah svojo nalogo izgotovljenih oblik in manufakture. Obleke po meri se točno izvršujejo.

Očala Ščipalci

F. P. ZAJEC
optik
LJUBLJANA,
Stari trg 9.

Zlatina
Ure

THE REX CO
LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.
Telefon šte. 268.
Najboljši pisalni, razmno-
ževalni in kopirni stroji.
VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Popolnoma varno na-
ložite svoj denar pri
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani r. z. z o. z.

ki se je preselila iz hiše uršu-
linskega samostana poleg nunske
cerkve v lastno novo palačo na
Miklošičevi c. poleg hotela Union.
Hranilne vloge se obrestujejo po
6%
brez odbitka rentnega in invalid-
skega davka, v tekočem računu
5 1/2%
vezane za dobo pol leta
6 1/2%
in više po dogovoru.
Varnost za hranilne vloge je zelo do-
bra, ker poseduje Vzaj. pos. relativno
večino delnic stavne delniške družbe
hotela »Union« v Ljubljani. Vrhutega
je njena last nova palača ob Miklošičevi
cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zem-
ljišč v tu in inozemstvu. Denar se lahko
naloži po poštah položnicah.

ELIN družba za električno industrijo d. z. o. z.

Gradi električne centrale in naprave.
**Velika zaloga motorjev in električnega ma-
terijala. - Cene izredno nizke. - Postrežba
točna. Na željo poset inženirja brezplačno.**

Ljubljana, Dunajska cesta 1, telefon št. 68.

Maribor, Vetrinjska ulica 11, telefon št. 239.

Harmonij

amerikanskega sistema, 10 registrov, z naj-
boljšim in čistim glasom naprodaj. Cena
Din 5000.—. Vprašati je pri Ivanu Hribar,
Želimlje 26, p. Ig Studenec, pri Ljubljani.

Antikvarijat, knjigarna

HINKO SEVAR

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh
jezikih po ugodnih cenah.

Nove lepe slovenske knjige!

Ravnokar so izšle nove knjige:

Regina Povest G. Kel-
lerja, poslovenil
dr. Joža Glonar. Cena Din 5.—

Občinsko dete

Srbska vaška povest, spisal
Branislav Nušič. Poslovenil Cv.
Golar. — Cena dinarjev 15.—.

Zeleni kader

Povest iz viharnih dni našega
narodnega osvobajanja. spisal
Ivan Zorec. — Cena Din 14.—

Poština Din 1.—

Tiskali in založili

J. Blasnika nasl., Ljubljana
Breg št. 12.

Vse knjige se lahko
naroče po dopisnici.

Knjige so res lepe in za ljud-
stvo zelo primerne in zabavne.

Nadalje priporočamo politične
študije prof. dr. Drag. Lončarja,
ki so izšle v knjigi pod naslovom

„Politika in zgodovina“

Tudi ta knjiga je iz-
šla v založbi tiskarne

J. Blasnika nasl., Ljubljana
Breg št. 12.

Kdor se zanima za politična
vprašanja in za boj za avto-
nomijo Slovenije, naj to knjigo
bere!

Cena Din 30.—.

Vse pisalne, risalne in šol. potrebščine

dobite najceneje v papirni trgovini

Miroslav Bivic, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 29.

Lastna knjigoveznica. — Velika zaloga
šolskih zvezkov, map in blokov.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur
budilk svetovno znane
tovarne „Junghaus“.
Vsakovrstne precizne švi-
carske žepne ure, izbira
zlatine, srebrnine in je-
dilnega pribora.

Združene opekarne d. d. Ljubljana

Telefon 733.

naznanjajo, da so otvorile

v sredini mesta na Miklošičevi cesti 13
tovarniško zalogo vseh vrst opeke

lastnega izdelka.

Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji ceni.

Edini tihi pisalni stroj

L. C. Smith & Bros

Mod. 8, brez najmanjšega ropota.

Zastopstvo:

LUDOVIK BARAGA

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6./I.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani

**obrestuje hranilne vloge po najugod-
nejši obrestni meri, vezane vloge
po dogovoru brez vsakega odbitka.**

Svoje prostore ima tik za frančiškansko
cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno
iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga
nudi lastna palača, veleposestvo in drugo
lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski po-
sojilnici kot zadrugi z neomejenim jam-
stvom, za vloge vsi člani z vsem svojim
premoženjem, ki presega večkratno vred-
nost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad R 150.000.000.—

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavni: Zadrubanka.

Aleksandrova cesta šte. 5.

Telefon šte. 367.

Vplačani kapital Din 3.000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Trgovska banka d. d., Ljubljana

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto,
Rakek, Slovenjgradec,
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4. (v lastni stavbi)

KAPITAL IN REZERVE DIN 17.500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavni: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice,
Meža-Dravogr.,